

STREDNÁ PRIEMYSELNÁ ŠKOLA DOPRAVNÁ
Sokolská 911/94, 960 01 ZVOLEN

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Doprava

Študijný odbor:

3760 M prevádzka a ekonomika dopravy – od 1.9.2014

obsah

1 PROFIL ABSOLVENTA ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy	
.....	3
2 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy.....	7
3 UČEBNÉ OSNOVY ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy....	15

1 PROFIL ABSOLVENTA ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3760 M prevádzka a ekonomika dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

1.1 Charakteristika absolventa

Absolventi skupiny študijných odborov 37 Doprava, pošty a telekomunikácie na stredných odborných školách sú kvalifikovaní pracovníci so širokým profilom, ktorí sú po nástupnej praxi a zodpovedajúcej dobe zapracovania pripravení pre výkon povolania vo svojom odbore.

Absolventi študijných odborov s odbornou praxou sú pripravení pre výkon podnikateľských, technicko-hospodárskych a technických funkcií a ekonomických funkcií, prípadne vysokokvalifikovaných robotníckych povolaní v oblasti dopravy, telekomunikáciách i elektronických komunikáciách a prepravy. Absolventi môžu nájsť uplatnenie v dopravných službách a v zasielateľských organizáciách zaoberajúcich sa kontrolnou, riadiacou a rôznou komerčnou činnosťou najmä v cestnej doprave. Absolventi sú pripravení vykonávať kvalifikovanú činnosť v oblasti elektrickej trakcie a energetiky v doprave, zabezpečovacej a oznamovacej techniky v doprave, telekomunikačnej techniky, elektronických komunikáciách a služieb, informačných a sieťových technológiách a údržby a opráv koľajových alebo cestných vozidiel. Absolventi študijných odborov s rozšíreným počtom hodín praktického vyučovania sú pripravení vykonávať mechanické, elektromechanické a elektrické práce, ktoré súvisia s montážou, prevádzkou, nastavovaním, oživovaním, diagnostikovaním, údržbou a opravami elektronických prvkov a zariadení v telekomunikačnej prevádzke, sú schopní vykonávať práce technického, ekonomického a organizačného charakteru v jednotlivých druhov dopravy a v poštovej prevádzke. Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získajú absolventi štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory, logicky mysliaci, schopní aplikovať nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky pri riešení konkrétnych problémov, schopní samostatnej práce i práce v tíme, sústavného samostatného sebavzdelávania s trvalým záujmom o sledovanie vývoja vo svojom odbore štúdiom odbornej literatúry, ovládajúci aj vybrané manuálne zručnosti. Sú schopní využívať vedecky fundované metódy práce na zodpovedajúcej úrovni a cieľavedome, rozvážne a rozhodne jednáť v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami vlastenectva, humanizmu, etiky a demokracie. Absolventi získajú také schopnosti a vedomosti a flexibilitu svojich schopností, ktoré umožňujú uplatniť sa na pracovnom trhu na Slovensku a v rámci Európskej únie. Vzdelávací program akcentuje všeobecné vzdelávanie a široko profilujúce odborné vzdelávanie a vytvára tak predpoklady pre celoživotné vzdelávanie a sebarealizáciu absolventov jednotlivých odborov.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami :

1.2 Kľúčové kompetencie

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia

- a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
  - zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkulturálnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobjších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

1.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- definovať základné ekonomické pojmy a vzťahy,

- definovať postup a náležitosti potrebné na založenie a prevádzkovanie firmy a má vedomosti z oblasti občianskeho, obchodného, daňového práva a z oblasti marketingu a manažmentu,
- poznať zásady účtovníctva, jednoduché kalkulácie nákladov a rozpočty a na základe výsledkov prijímať závery,
- vyjadrovať sa technicky správne a primerane prostredníctvom odbornej terminológie, strojopisu a technického štýlu v odborných oblastiach,
- popísať základné právne normy a predpisy,
- vysvetliť a správne používať odbornú terminológiu pre oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií,
- definovať technologické postupy v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií i elektronických komunikácií s využitím mechanizačných prostriedkov a výpočtovej techniky,
- ovládať problematiku dopravnej a prepravnej sústavy a hospodárskej geografie štátov Európy a vybraných štátov sveta,
- definovať základné elektrotechnické zákony, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody, ich aplikáciu v oblasti dopravných prostriedkov, vrátane znalosti základných elektrotechnických meracích prístrojov a meracích a diagnostických metód,
- charakterizovať základné elektrotechnické a elektronické súčiastky,
- charakterizovať materiály , ich vlastnosti a využitie, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí i celkov elektronických zariadení a zariadení v doprave,
- definovať podmienky prevádzkovania príslušných dopravných prostriedkov,
- popísať problematiku palív a mazív, vrátane ich skúšok a úprav,
- charakterizovať podmienky a požiadavky zavádzania alternatívnych palív do prevádzky cestných vozidiel,
- popísať členenie konštrukčných systémov a jednotlivých konštrukčných skupín príslušných dopravných prostriedkov, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby,
- vysvetliť princíp činnosti zabezpečovacej techniky a oznamovacích zariadení a logiku zabezpečovacích systémov z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti systémov,
- rozlišovať druhy, vlastnosti a možnosti využitia mechanizačných zariadení v doprave a v poštovej prevádzke,
- komunikovať ústne a písomne, dodržiavať zásady komunikácie so zákazníkmi a zásady interpersonálnych vzťahov.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať získané teoretické vedomosti v praktickej činnosti,
- spracúvať a vhodnými metódami hodnotiť potrebné informácie na podnikateľské činnosti s využitím komunikačných a informačných technológií,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty a pracovať s webovými stránkami,
- aplikovať vybrané matematické, fyzikálne a chemické postupy pri riešení technických problémov a riešení úloh v hospodárskej praxi,
- používať cudzí jazyk k získaniu informácií z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- vyhotovovať podnikové písomnosti vecne, jazykovo a formálne správne,
- písať hmatovou metódou, ovládať techniky spracovania textu a dodržiavať normalizovanú úpravu písomnosti,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- vykonávať technologické postupy, viesť prevádzkovú, ekonomickú, účtovnícku a skladovú evidenciu, vyhotovovať príslušné prevádzkové doklady,
- aplikovať logistické postupy v jednotlivých oblastiach hospodárskeho života,
- uplatniť a použiť diagnostické metódy, metódy opráv a údržby dopravných prostriedkov , strojov a zariadení,
- vypočítať základné elektrické veličiny, riešiť elektrotechnické a elektronické obvody a navrhovať jednoduché elektrické obvody a plošné spoje,
  - namerať a analyzovať namerané základné elektrické veličiny, elektrické obvody a graficky znázorniť výsledky meraní,
  - určiť elektrotechnický materiál podľa účelu zariadenia so zreteľom na vlastnosti a spôsob spracovania,
  - prevádzkovať, navrhovať, konštruovať, skúšať a obsluhovať elektrické stroje, prístroje a zariadenia
  - dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,

- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

2.Učebný plán

Škola (názov, adresa)	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen				
Názov ŠKVP	DOPRAVA				
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie				
Kód a názov študijného odboru	3760 M prevádzka a ekonomika dopravy				
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Forma štúdia	denná				
Druh školy	štátna				
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk				
Kategoríe a názvy vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	21	18	13	12	64
Jazyk a komunikácia	9	9	8	8	34
Slovenský jazyk a literatúra a)	3	3	3	3	12
Prvý cudzí jazyk a),b)	3	3	3	3	12
Druhý cudzí jazyk a),b)	3	3	2	2	10
Človek hodnoty a spoločnosť	1	1	-	-	2
Etická výchova/náboženská výchova a), c)	1	1	-	-	2
Človek a spoločnosť	2	2	1	-	5
Dejepis	1	1	-	-	2
Občianska náuka	1	1	1	-	3
Človek a príroda	2	1	-	-	3
Fyzika n)	2	1	-	-	3
Matematika a práca s informáciami	5	3	2	2	12
Matematika a)	3	3	2	2	10
Informatika a)	2	-	-	-	2
Zdravie a pohyb	2	2	2	2	8
Telesná a športová výchova a)	2	2	2	2	8
Modul A Železničná doprava a preprava					
Odborné vzdelávanie	13	15	20	22	70
Teoretické vzdelávanie	8	12	12	6	38
Dopravná geografia	2	-	-	-	2
Dopravné a prepravné prostriedky n)	3	-	-	-	3
Ekonomika a),d)	1	1	1	1	4
Mechanizačné zariadenia n)	2	2	-	-	4
Colná náuka	-	2	-	-	2
Základy logistiky	-	2	-	-	2
Účtovníctvo	-	-	1	1	2
Oznamovacia a zabezpečovacia technika n)	-	2	3	-	5
Tovarovnalectvo	-	-	2	-	2
Železničná doprava n)	-	3	3	2	8
Železničná preprava n)	-	-	2	2	4

Praktická príprava	5	3	6	12	26
Technika administratívy a)	2	2	-	-	4
Technické kreslenie a),d)	2	-	-	-	2
Prax a),d),n)	-	-	3	3	6
Aplikovaná informatika a),d)	-	-	-	2	2
Cvičenia z dopravy a),n)	-	-	-	2	2
Cvičenia z prepravy a),n)	-	-	-	2	2
Cvičenia z účtovníctva a),d)	-	-	2	1	3
Cvičenia z ekonomiky a),d)	1	1	1	1	4
Cvičenia zo zabezpečovacej techniky a),n)	-	-	-	1	1
Modul B					
Logistika v doprave					
Odborné vzdelávanie	13	15	20	22	70
Teoretické vzdelávanie	8	12	11	7	38
Dopravná geografia	2	-	-	-	2
Dopravné a prepravné prostriedky n)	3	-	-	-	3
Ekonomika a),d)	1	1	1	1	4
Mechanizačné zariadenia n)	2	2	-	-	4
Colná náuka	-	2	-	-	2
Základy logistiky	-	2	-	-	2
Účtovníctvo a),d)	-	-	1	1	2
Dopravná prevádzka n)	-	2	-	-	2
Tovarovnalectvo n)	-	-	2	-	2
Dopravné tovarovnalectvo n)	-	-	-	2	2
Preprava a zasielateľstvo n)	-	3	2	1	6
Logistika v doprave n)	-	-	3	1	4
Colníctvo	-	-	2	1	3
Praktická príprava	5	3	7	11	26
Technika administratívy a)	2	2	-	-	4
Technické kreslenie a)	2	-	-	-	2
Prax a),d),n)	-	-	3	3	6
Aplikovaná informatika a),d)	-	-	-	2	2
Cvičenia z účtovníctva a)	-	-	2	1	3
Cvičenia z prepravy a zasielateľstva a)	-	-	1	2	3
Cvičenia z dopravnej logistiky a)	-	-	-	2	2
Cvičenia z ekonomiky a),d)	1	1	1	1	4
Modul C					
Cestná doprava a preprava					
Odborné vzdelávanie	13	15	20	22	70
Teoretické vzdelávanie	8	12	10	8	38
Dopravná geografia	2	-	-	-	2
Dopravné a prepravné prostriedky n)	3	-	-	-	3
Ekonomika a),d)	1	1	1	1	4
Mechanizačné zariadenia n)	2	2	-	-	4
Colná náuka	-	-	2	-	2

Základy logistiky	-	2	-	-	2
Účtovníctvo	-	-	1	1	2
Cestná doprava a preprava n)	-	2	3	2	7
Cestné vozidlá n)	-	-	3	2	5
Strojníctvo n)	-	1	-	-	1
Technika jazdy a),n)	-	2	-	-	2
Elektrotechnika	-	2	-	-	2
Údržba a opravy vozidiel	-	-	-	2	2
Praktická príprava	5	3	8	10	26
Technika administratívy a)	2	-	-	-	2
Technické kreslenie a)	2	-	-	-	2
Cvičenia zo strojníctva a),n)	-	2	-	-	2
Prax a),d),n)	-	-	3	3	6
Aplikovaná informatika a),d)	-	-	-	2	2
Cvičenia z účtovníctva a),d)	-	-	2	1	3
Cvičenia z cestnej dopravy a prepravy a)	-	-	2	2	4
Cvičenia z cestných vozidiel	-	-	-	1	1
Cvičenia z ekonomiky a)	1	1	1	1	4
Voliteľné predmety d)	0	0	2	4	6
Obchodná korešpondencia	-	-	2 alebo	2	2
Marketing a manažment	-	-	2 alebo	2	2
Financie	-	-	2 alebo	2	2
Obchodná psychológia	-	-	2 alebo	2	2
Obchodné právo	-	-	2 alebo	2	2
Cvičenia z prepravy a)	-	-	2	-	2
Aplikovaná ekonómia	-	-	2	-	2
Technické aplikácie matematiky a),d)	-	-	2 alebo	2	2
Prevádzka nákladných vozidiel n)	-	-	2 alebo	2	2
Zasielateľstvo	-	-	-	2	2
Elektrické zariadenia cestných vozidiel n)	-	-	-	2	2
Spolu	34	33	33	34	134
Účelové kurzy					
Kurz pohybových aktivít v prírode	15/25	15/25	-	-	30/50
Kurz na ochranu života a zdravia	12	12	18/30	-	42/54

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Vyučovanie podľa rozpisu	33	33	33	30
Maturitná skúška	-	-	-	1
Súvislá prevádzková prax h)	-	2	2	-
Časová rezerva (účelové kurzy, opakovanie učiva, exkurzie, výchovno vzdelávacie akcie ai.)	7	4	4	6
Účasť na odborných akciách	-	1	1	-
Spolu týždňov	40	40	40	37

Poznámky:

- a) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa podmienok školy a súčasne platnej legislatívy.
- b) Vyučujú sa dva z jazykov: jazyk anglický, nemecký, ruský.
- c) Vyučuje sa predmet etická výchova alebo predmet náboženská výchova podľa záujmu žiakov v skupinách najviac s počtom 20 žiakov. Predmety sa neklasifikujú, alebo klasifikujú podľa platného metodického pokynu.
- d) Predmet má charakter cvičení, alebo obsahuje cvičenia.
- e) V predmete telesná výchova možno vyučovať jednu hodinu týždenne aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- f) Súčasťou predmetu prax je odborná prax, ktorú žiaci absolvujú počas štúdia v 2. a 3. ročníku v rozsahu v súlade s Výkladom hlavných foriem praktického vyučovania na stredných školách a odborných učilištiach, schváleného MŠV SR dňa 15. decembra 1994 pod č. 5651/1994-212 (počet pracovných dní 10, počet hodín za jeden deň 6).
- g) Organizácia a obsah voliteľných predmetov je v rámci právomocí riaditeľa školy. Žiaci si môžu vybrať voliteľné predmety v rozsahu vymedzenom učebným plánom. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- h) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade.
- i) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).
- j) Žiaci v každom ročníku absolvujú exkurzie (1 až 2 dni v školskom roku) na prehĺbenie, upevnenie a rozšírenie poznatkov získaných v teoretickom vyučovaní. Exkurzie sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ich rozsah a obsah schvaľuje riaditeľ školy v súlade s učebným plánom. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Pripravuje a vedie ich učiteľ, ktorého vyučovacím predmetom najviac súvisí s obsahom exkurzie. Organizácia exkurzií musí byť v súlade so Smernicami.
- k) Vyučujúci sú povinní zohľadňovať otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a starostlivosti o životné prostredie.
- l) Vyučba v štvorročných študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku 30 týždňov. V ďalších týždňoch sa realizujú športovo-vzdelávacie kurzy, exkurzie a opakovanie učiva.
- m) Environmentálnu výchovu ako prierezovú tému štátneho vzdelávacieho programu implementovať do obsahu jednotlivých učebných predmetov.
- n) Súčasťou profilácie absolventa ktorý sa pripravuje na výkon povolania a činnosti v oblasti prevádzky a ekonomiky dopravy v cestnej doprave a preprave, je možnosť získania vodičského oprávnenia skupiny "C", a to počas štúdia v nadväznosti na predmet technika jazdy.
- o) Jednotlivé témy Národného štandardu finančnej gramotnosti implementovať podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy do obsahu všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov v rámci finančného vzdelávania. Učebný plán

3 VZDELÁVACIE OBLASTI

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia – odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehľbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom.

Odborné vzdelávanie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa, ktoré sú nevyhnutné pre kvalifikovaný výkon odborných činností.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

3.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** pre všetky študijné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- Ekonomické vzdelávanie zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu.

Špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory vymedzujú učivo pre vzhľadom na ich profiláciu. Cieľom vzdelávacej oblasti odborného vzdelávania je poskytnúť žiakom teoretické vedomosti o ekonomických, technických, elektrotechnických javoch a zákonitostiach.

Jedným zo základných cieľov vymedzených touto vzdelávacou oblasťou je príprava takého absolventa, ktorý má nielen určitý odborný profil, ale ktorý sa vďaka nemu dokáže tiež úspešne presadiť na trhu práce i v živote.

V rámci okruhu teoretického vzdelávania je žiak vedený k tvorbe technickej dokumentácie pomocou programov podľa svojej profilácie. Žiak ďalej získava základné vedomosti a zručnosti v oblasti elektrotechnickej spôsobilosti, je vedený k využívaniu odbornej literatúry, výpočtových programov, programov riadenia podľa svojej profilácie. Žiak sa naučí pracovať s modernými meracími zariadeniami. Žiak sa učí racionálne ekonomicky uvažovať i konať, je vedený k uvedomovaniu si zodpovednosti za vlastnú prácu, vo vzťahu k vlastnej osobe i vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi. Absolvent poznáva práva zamestnanca a vie tieto práva uplatňovať legitímnymi prostriedkami, chápe spoločenskú funkciu sociálnej pomoci a vie postupovať pri jej nárokaní.

Stále sa vyvíjajúca legislatíva a vzťahy, nové teoretické poznatky vyžadujú, aby absolvent dokázal nielen teoretické vedomosti aplikovať v praxi, ale aj získavať nové poznatky. Preto je nutné, aby bol absolvent schopný samostatného štúdia odbornej literatúry a noriem. Žiaci sú pripravovaní na nevyhnutnosť sledovania zmien legislatívnych noriem a vzťahov v oblasti podnikania, dopravy, prepravy, poštovej prevádzky a logistiky, ako i na trhu práce, a to aj pomocou využívania informačných a komunikačných technológií.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí vo svojom odbore disponovať zodpovedajúcimi výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

3.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Cieľom vzdelávacej oblasti praktického vzdelávania je poskytnúť žiakom podporu pri overovaní teoretických poznatkov vzdelávania v praxi. Ide o získanie, rozvoj a upevňovanie odborných zručností a návykov, utváranie odborných postojov a názorov, vzťahu žiakov k odboru štúdia, utváranie vzťahu žiakov k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti.

Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti musí vo svojom odbore disponovať zodpovedajúcimi výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

3.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv. Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
  - popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.
  -

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- definovať a správne používať základné ekonomické pojmy a ich vzťahy v oblasti dopravy, logistiky a zasielateľstva,
- definovať postup a náležitosti potrebné na založenie a prevádzkovanie firmy,
- charakterizovať princípy trhovej ekonomiky,
- riešiť čiastkové ekonomické a prevádzkové úlohy, analyzovať a komentovať základné ekonomické a prevádzkové dokumenty charakterizujúce činnosť podniku,
- definovať a správne používať základné pojmy z dopravy, logistiky, zasielateľstva,
- používať a zaslony a iné predpisy upravujúce podnikanie a prevádzkovanie v oblasti dopravy, logistiky a zasielateľstva, orientovať sa v ich štruktúre,
- zhromažďovať, analyzovať a využívať technické, prevádzkové a ekonomické informácie na riešenie úloh v podniku zaoberajúcom sa podnikaním v doprave, logistike a zasielateľstve,
- účtovať, respektíve ovládať základy jednoduchého a podvojného účtovníctva a evidencie,
- definovať zásady podnikateľských plánov, manažmentu, marketingu v malých, stredných a veľkých podnikoch,
- využívať základné pojmy, vzťahy a zákonitosti na zvýšenie hospodárnosti využívania pohonných hmôt a energií,
- ovládať v základných črtách členenie dopravných prostriedkov, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby,
- poznať podmienky prevádzkovania dopravných prostriedkov,
- aplikovať poznatky o dopravných a prepravných prostriedkoch pri výbere vhodného vozidla na zabezpečenie dopravného a prepravného procesu,
- pripraviť, riadiť, vykonávať, evidovať, kontrolovať a hodnotiť pracovné operácie v doprave, vrátane používania príslušného náradia a strojov,
- rozlišovať druhy, vlastnosti a možnosti využitia mechanizačných zariadení používaných v skladovom hospodárstve a pri nakladaní a vykladaní dopravných prostriedkov v závislosti od druhu tovaru,
- rozlišovať používanie jednotlivých druhov paliet, kontajnerov a iných druhov prepravných prostriedkov, rozlišovať manipulačné značky,
- zvoliť vhodné druhy obalov, fixačných prostriedkov a metódy upevnenia nákladu na dopravnom prostriedku v závislosti od druhu a množstva tovaru,
- byť schopný posudzovať úžitkovú hodnotu a úžitkové vlastnosti hlavných skupín potravinárskeho a priemyselného tovaru výrobkov, ochranu výrobkov obalom, označovanie kvality a ochranu spotrebiteľa,
- definovať vlastnosti a charakterizovať využitie v praxi pre triedy tovarov, ktoré sa nachádzajú v colnom sadzobníku,
- poznať technologické postupy v oblasti dopravy, logistiky a zasielateľstva,
- zvoliť primerané spôsoby a dodržiavať zákonné podmienky prepravy cestujúcich, batožín a nákladu vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave,
- využívať vedomosti z dopravnej geografie pri organizovaní prepráv, ovládať problematiku dopravnej sústavy vybraných štátov,
- definovať druhy odpadov a vysvetliť ich vplyv na zložky životného prostredia,
- vyhľadávať informácie a orientovať sa v legislatívnych predpisoch týkajúcich sa hospodárenia s odpadmi v doprave.

Obsahové štandardy

Ekonomika podniku

Obsah učiva je okrem definovania základných pojmov z ekonomiky podniku a makroekonomiky zameraný na charakteristiku nákladov a výnosov firmy, jej ekonomickú efektívnosť, a to aj s ohľadom na princípy trhovej ekonomiky a makroekonomické ukazovatele. Žiaci sa tiež oboznámia s činnosťami komerčných bánk v nadväznosti na potreby firiem a s úlohami centrálnej banky. Dôležitou súčasťou učiva je charakteristika daňovej problematiky a princípov manažmentu podnikov.

Účtovníctvo podniku

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom poznatky potrebné na základné zaúčtovanie hospodárskych operácií o hospodárskej činnosti podniku a jeho dosiahnutom výsledku hospodárenia. Žiaci získajú vedomosti o základných zásadách vedenia účtovníctva ako nástroja pre riadenie podniku, ktorý opisuje zmeny jeho stavu majetku, záväzkov, vlastného imania, nákladov, výnosov a hospodárskeho výsledku.

Technické vzdelávanie

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom poznatky potrebné na čítanie a kreslenie výkresovej dokumentácie, poznatky o základných materiáloch používaných pri navrhovaní súčiastok, o základných pevnostných výpočtoch, dimenzovaní a kontrole konkrétnych jednoduchších súčiastok. Štruktúra a obsah učiva prehľbuje základné znalosti študentov o bežných, ale i nekonvenčných dopravných a prepravných prostriedkoch. Rozvíja technické myslenie a vedie študentov poznávať dopravný prostriedok nielen ako celok, ale ako súbor jednotlivých konštrukčných celkov, ktoré ho vytvárajú. Vedie žiakov k práci s odbornou literatúrou, normami, zákonmi a usmerňuje ich pri triedení a spracovaní získaných informácií.

Doprava

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti o postavení a funkcii dopravy železničnej, cestnej, riečnej, námornej, leteckej, mestskej a dopravy pre vlastnú potrebu, prispieva k systémovému chápaniu dopravnej sústavy a vytvára vhodné podmienky na výchovu pracovníkov v oblasti kombinovanej dopravy, dopravných systémov a dopravy pre vlastnú potrebu. Žiaci si osvoja základné normy platné v doprave, naučia sa klasifikovať, definovať a porovnávať prostriedky technickej základne dopravy, osvoja si problematiku organizácie, riadenia a technológie dopravného procesu. Súčasťou získaných zručností je aj oblasť využitia informačno-komunikačných prostriedkov na riešenie dopravných a prepravných problémov.

Preprava

Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti z oblasti prepravného procesu vnútroštátnej aj medzinárodnej železničnej, cestnej, leteckej, vodnej a kombinovanej dopravy. Získajú vedomosti z oblasti ekonomickej, colnej, právnej, tarifnej i logistickej, potrebnej na realizáciu úloh moderného zasielateľstva. Poznatky tvoria ucelený systém s možnosťou ich rozšírenia s prihliadnutím na jeho ustavičný rozvoj. Žiaci získajú zručnosti pri účtovaní zmlúv, pri kalkuláciách, zostavovaní dopravných plánov, vyhotovovaní prepravných dokladov, poisťovaní, colnom vybavovaní, reklamáciách. Žiaci získajú vedomosti a schopnosti potrebné na správne chápanie ekonomických a prepravných zásad dopravnej sústavy a poznatky z oblasti prepravného procesu.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- viesť prevádzkovo-ekonomickú agendu firmy,
- správne sa orientovať v prevádzkových predpisoch, normách, technickej dokumentácii a technickej literatúre, vyhľadávať v nich a prezentovať požadované informácie,
- vypracovať zadania úloh napodobňujúcich reálnu činnosť dopravcov a prezentovať ich výsledky,
- využívať vedomosti o sieti dopravných ciest na vyhľadávanie trasy prepravy,
- zobrazíť a kótovať základné strojové súčiastky,
- prečítať výrobný výkres súčiastky,
- vyhotovovať a viesť prevádzkové doklady, vykonávať technologické postupy,
- poznať konštrukčné riešenia vozidiel používaných v doprave a ich efektívne, ekologické a bezpečné prevádzkovanie a opravy,
- spracovať správu o technickom stave vozidla, ako aj o spôsobe a postupe odstránenia zistených chýb a nedostatkov,
- písať desaťprstovou hmatovou metódou,
- vytvárať a spracovávať texty a tabuľky v súlade s platnými normami,
- štylizovať písomnosti právnických a fyzických osôb,
- vecne, jazykovo a formálne správne vyhotovovať písomnosti v papierovej a elektronickej forme,
- využívať informačné technológie pri riešení praktických úloh,
  - dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

Obsahové štandardy

Prax

Obsah vzdelávania odbornej praxe vedie žiakov k prehľbovaniu a upevňovaniu odborných vedomostí a praktických zručností. Používaním a dodržiavaním technologických postupov v súčinnosti s používaním platných noriem a predpisov sa vytvárajú u žiakov predpoklady na samostatný a kvalitný výkon práce s aplikáciou vedomostí získaných v teoretickej oblasti. Prax úzko súvisí so starostlivosťou o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, s vytváraním vhodných pracovných podmienok, životným prostredím a starostlivosťou o zdravie človeka.

Písomná komunikácia

Obsah vzdelávania vedie žiakov k rozvíjaniu personálnych a interpersonálnych kompetencií a k efektívnemu používaniu dostupných informačných technológií. Žiak dokáže rýchlo a presne ovládať klávesnicu desaťprstovou hmatovou metódou, využívať editačné funkcie textového a tabuľkového editora. Žiak vie vytvárať písomnosti právnických a fyzických osôb na dobrej profesionálnej úrovni v papierovej i elektronickej forme. U žiakov sa podporuje samostatné logické uvažovanie a pestuje kultivovaný písomný prejav z hľadiska používania vhodnej odbornej terminológie a štylizácie, logickej, vecnej a gramatickej správnosti a vyhovujúcej formálnej úpravy v súlade s platnými normami pre úpravu písomností.

Informačné a komunikačné technológie

Obsah vzdelávania vedie žiakov používať operačný systém, kancelársky software a pracovať s bežným aplikačným programovým vybavením vrátane špecifického programového vybavenia, ktoré sa používa v oblasti dopravy, logistiky a zasielateľstva, pri vedení firemnej ekonomickej a účtovníckej agendy, pri určovaní trasy prepravy, sledovaní pohybu vozidiel, evidencii výkonov vozidiel a pod.

Učebné osnovy

odborných predmetov tvoria samostatný súbor

Názov a adresa školy	Stredná priemyselná škola dopravná Sokolská 911/94, 960 01 Zvolen
Názov školského vzdelávacieho programu	Doprava
Kód a názov ŠVP	37 Doprava pošty a telekomunikácie
Kód a názov študijného odboru	3760 M prevádzka a ekonomika dopravy
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	de